

عنوان: مقایسه تاثیر دو روش آموزشی Mobile Learning و آموزش گروهی، مبتنی بر مدل

ادغام شده رفتاری (IBM) به مادران، بر پلاک دندان کودکان ۴-۶ ساله شهر بیرجند

چکیده:

زمینه و هدف: مادران بعنوان کلید اصلی ارتقا و بهبود بهداشت دهان و دندان کودکان مطرح بوده و باورهای آنان در این زمینه بر نحوه مراقبت‌های دهانی کودکان بسیار تاثیر گذار است لذا این مطالعه، با هدف آموزش بهداشت دهان و دندان به مادران بر پلاک دندان کودکان ۴ تا ۶ سال، بر اساس مدل ادغام شده رفتاری با استفاده از دو روش، آموزش گروهی و Mobile Learning اجرا گردید.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک کارآزمایی میدانی تصادفی شده بود. جامعه آماری مطالعه مادران دارای کودک ۴ تا ۶ ساله شهر بیرجند بودند که ۹۰ نفر از آنها به روش تصادفی خوشه ای چند مرحله ای انتخاب و در دو گروه مداخله ی آموزش گروهی (۳۰ نفر) و گروه Mobile Learning (۳۰ نفر) و گروه کنترل (۳۰ نفر) قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته بر اساس سازه‌های مدل ادغام شده رفتاری بود که CVI, CVR آن محاسبه و روایی و پایایی آن تایید شد (الفای کرونباخ کل ۰/۹۰). و دارای ۲ بخش بود. بخش اول پرسشنامه، به سنجش اطلاعات دموگرافیک می‌پرداخت و بخش دوم پرسشنامه، شامل آیتم‌های مربوط به سازه‌های مدل ادغام شده رفتاری بود که در ۹ بخش و ۸۳ سوال طراحی شده بود و قبل، بلافاصله و سه ماه بعد از مداخله تکمیل گردید. مداخله شامل ۷ جلسه آموزشی ۶۰ دقیقه ای بود که در گروه آموزش گروهی تمامی مباحث و محتوای آموزشی به صورت حضوری طی جلسات آموزشی در محل پایگاه جامع سلامت شهری انجام شد و در گروه Mobile Learning تمامی محتوا و مباحث آموزشی (مباحث تئوری، فیلم کوتاه، کلیپ، انیمیشن، پیام کوتاه، عکس، تصاویر، کار عملی، ...) از طریق فضای مجازی (تلگرام) برای افراد مورد مطالعه ارسال شد. داده‌ها پس از جمع آوری در نرم افزار SPSS-۱۹ وارد، و با توجه به نرمال بودن داده‌ها، از آزمون آنالیز واریانس یک طرفه، تست تعقیبی توکی، آنالیز واریانس تکرار شونده و تست تعقیبی بن فرونی و برای داده‌های کیفی از تست دقیق فیشر و کای اسکوئر استفاده شد. ضمناً برای کلیه فرضیه‌ها $p < 0/05$ به عنوان سطح معنا داری در نظر گرفته شد.

نتایج: بر اساس نتایج مطالعه حاضر اختلاف آماری معناداری در میانگین نمره سازه‌های مختلف مدل ادغام شده رفتاری (آگاهی، نگرش احساسی، نگرش ابزاری، هنجار ذهنی توصیفی، هنجار ذهنی تأکیدی، کنترل رفتاری درک شده، قصد، خودکارآمدی درک شده، رفتار و پلاک دندان) در گروه کنترل قبل، بلافاصله و سه ماه بعد از مداخله آموزشی مشاهده نشد. اما در گروه‌های مداخله‌ی آموزش گروهی و آموزش مبتنی بر تلگرام تفاوت آماری معناداری در میانگین نمره سازه‌های مختلف مدل ادغام شده رفتاری (آگاهی، نگرش احساسی، نگرش ابزاری، هنجار ذهنی توصیفی، هنجار ذهنی تأکیدی، کنترل رفتاری درک شده، قصد، خودکارآمدی درک شده، رفتار و پلاک دندان) قبل، بلافاصله و سه ماه بعد از مداخله آموزشی مشاهده شد.

نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاکی از اثربخش بودن مداخله آموزشی مبتنی بر تلگرام هم راستا با آموزش گروهی در تمام سازه‌های مختلف مدل ادغام شده رفتاری به استثنای سازه هنجار ذهنی توصیفی بود. آموزش از طریق تلگرام صرفنظر از جذابیت بالای فضای مجازی، به دلیل در دسترس بودن و داشتن فرصت کافی برای تجزیه و تحلیل بسته‌های آموزشی ارسال شده و دسترسی به آنها در فرصت‌های مرده و پویا، می‌تواند جایگزین مناسبی برای آموزش حضوری باشد.

واژگان کلیدی: بهداشت دهان و دندان، پلاک دندان، هنجار ذهنی توصیفی، هنجار ذهنی تأکیدی، نگرش احساسی، نگرش ابزاری، کنترل رفتاری درک شده.